

«Байбол» Ломбарды» ЖШС
жалғыз қатысушысының
2021ж. «15» наурыз № 5
2021ж. «01» тамыз № 11
2021ж. «01» қазан № 12
2022ж. «27» қаңтар № 6
2022ж. «01» шілде № 8
2022ж. «01» қыркүйек № 11
2022ж. «02» қыркүйек № 13
шешімімен бекітілді

Байбол Н.Т.

МИКРОКРЕДИТТЕР БЕРУ ҚАҒИДАЛАРЫ

Шымкент қаласы - 2022ж.

Осы микрокредиттер беру қағидалары (бұдан әрі - қағидалар) "Микроқаржы қызметі туралы" ҚР Заңына (бұдан әрі – Заң), Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексіне, Қазақстан Республикасының қолданыстағы нормативтік құқықтық актілеріне, Жарғыға және «Байбол Ломбарды» ЖШС – нің (бұдан әрі-Ломбард) ішкі нормативтік құжаттарына сәйкес әзірленді және ломбардта жылжымалы мүлік кепілімен микрокредиттер беру рәсімін бекітеді және МҚҰ-ның өтініш берушілері мен қарыз алушыларының танысуы үшін міндетті.

Микрокредиттер беру қағидалары (бұдан әрі-қағидалар) қарыз алушының микрокредит алу тәртібін, шарттары мен рәсімдерін айқындайтын негіз қалаушы құжат болып табылады.

Осы Қағидалардың мақсаты клиентті микрокредиттің түрімен; пайыздық мөлшерлемемен (сыйақымен); артық төлеу сомасымен; өтінішті қарау тәртібімен, Шарт талаптарымен, қарыз алушының құқықтарымен; және клиенттердің қалауы бойынша алдағы микрокредит беру шеңберіндегі басқа да ақпаратпен таныстыру болып табылады.

Ломбард микрокредиттерді оның жоғары органы бекіткен микрокредиттер беру қағидалары болған кезде ғана беруге құқылы.

Ломбардтың жұмыс кестесі:

Негізгі кеңсе 9.00-ден 18.00-ге дейін, үзіліссіз. Жексенбі демалыс күні.

Жұмыс кестесі мемлекет енгізген шектеулерге сәйкес өзгертілуі мүмкін.

1 тарау. Осы микрокредиттер беру қағидаларында қолданылатын негізгі ұғымдар

- 1) **Микрокредит беру туралы шарт/ немесе кепіл билеті** (бұдан әрі - шарт) - микроқаржы қызметін жүзеге асыратын ұйым қарыз алушыға микрокредит беретін шарт; ломбардта микрокредит беру туралы шарт ломбардтың кепіл билетін беруімен ресімделеді.
- 2) **Микрокредит бойынша артық төлеу сомасы**-микрокредит нысанасын қоспағанда, сыйақы, тұрақсыздық айыбы (айыппұл, өсімпұл) сомасын қоса алғанда, Қарыз алушының Шарт бойынша барлық төлемдерінің сомасы;
- 3) **Микроқаржы қызметін жүзеге асыратын ұйым** (бұдан әрі - ұйым) - микрокредиттер беру жөніндегі қызметті жүзеге асыратын микроқаржы ұйымы, кредиттік серіктестік және ломбард.

- 4) **Сыйақы-ұйымға** тиесілі ақшаның жылдық мөлшері есебінен микрокредит сомасына пайыздық мәнде айқындалған, берілген микрокредит үшін төлемақы;
- 5) **Сыйақының мәні-шекті мөлшері** Заңның 4-бабы 3-1-тармағының 1) тармақшасына сәйкес белгіленетін микрокредит үшін төлемақы;
- 6) **Бірге қарыз алушы** - микрокредит беру туралы шарт бойынша микрокредит бойынша міндеттемелердің орындалуына ортақ жауапты ретінде әрекет ететін жеке немесе заңды тұлға.
- 7) **СЖТМ** - Қағидалардың мақсаттары үшін жылдық тиімді сыйақы мөлшерлемесі деп қағидаларға сәйкес есептелетін микрокредит бойынша дұрыс, жылдық, тиімді, салыстырмалы есептелетін сыйақы мөлшерлемесі түсініледі.
- 8) **Несиелік құжаттама** - әрбір қарыз алушы үшін микроқаржы қызметін жүзеге асыратын ұйым қалыптастыратын құжаттар мен мәліметтер;
- 9) **Қарыз алушы** - микроқаржылық қызметпен айналысатын ұйыммен микрокредит беру туралы шарт жасасқан жеке немесе заңды тұлға;
- 10) **Микрокредит** - микроқаржы қызметін жүзеге асыратын ұйым қарыз алушыға Қазақстан Республикасының ұлттық валютасымен осы Заңда айқындалған мөлшерде және тәртіппен, төлем, мерзімділік және қайтарымдылық шарттарымен беретін ақша;
- 11) **Өтініш беруші** - микронесие беру үшін микроқаржы қызметін жүзеге асыратын ұйымға өтініш берген жеке немесе заңды тұлға;
- 12) **Уәкілетті орган** - қаржы нарығы мен қаржы ұйымдарын мемлекеттік реттеуді, бақылауды және қадағалауды жүзеге асыратын мемлекеттік орган.
- 13) **Мақсатты микрокредит** - жасалған микрокредит шартына сәйкес қарыз алушының белгілі бір мақсаттарға пайдалану шарттары бойынша берілген микрокредит;
- 14) **Кепілдік билеті / келісім** - кепіл нысанасы мен микрокредит беру шарттары туралы мәліметтерді қамтитын, микрокредит алуға өтініш берген кезде ломбард берген құжат.
- 15) **Кепіл заты** - микрокредитті өтеу жөніндегі міндеттеменің орындалуын қамтамасыз ететін, жеке пайдалануға арналған жылжымалы мүлік.
- 16) **Ұзарту** - микрокредитті қолдану мерзімін ұзарту.
- 17) **МҚҚ** - микроқаржылық қызмет туралы заң.
- 18) **ХӘОТ** - «Тұрғын үй қатынастары туралы» Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес халықтың әлеуметтік осал топтары

2 тарау. Шағын несие алуға өтінім беру және оны қарау тәртібі

2.1. Өтініш беруші микрокредит беру ережелерімен, микрокредит беру үшін микроқаржы ұйымының тарифтерімен танысуға, микрокредит бойынша сыйақы, қызмет көрсету және өтеу (қайтару) сондай-ақ сыйақы алуға байланысты төлемдер туралы толық және сенімді ақпарат алуға құқылы;

Өтініш беруші үшін қолайсыз шарттар туындаған жағдайда, өтініш беруші шағын несие шартын жасасудан бас тартуға құқылы.

2.2. Егер Өтініш беруші шағын несие алу туралы шешім қабылдаса, өтініш беруші жеке басын куәландыратын құжатты көрсете отырып Ломбардқа жеке жүгінеді. Сонымен бірге оған кепілдікке микрокредит алуға ниеттенген алтын бұйымдарын ұсынады.

2.2. Ломбард қызметкері 30 минут ішінде, берілген өнім ішіндегі таза алтынның құрамына байланысты, қолданылатын алтын бағасы мен өнімде гауһардың болуына байланысты, алынуы мүмкін шағын несие көлемі туралы хабарлайды.

2.3. Өтініш беруші қолына алғысы келетін соманы айтады, бірақ Ломбард қызметкері айтқан және алуға болатын болжамды соманың шегінде микрокредит алуға өтінім формасын ұсынады. Ломбард қызметкері микрокредит беруге өтінімді қарау нәтижесі туралы хабарлайды және шешім оң болған жағдайда, келісімшартты (кепіл билетті) рәсімдейді.

2.4. Микрокредит 18 жасқа толған немесе әрекет қабілеттілігін толық алған адамға (бұдан әрі - Қарыз алушы) ҚР Азаматтық кодексінің 17-бабының 2-тармағында көзделген негіздер бойынша беріледі.

2.5 Ломбард өтініш берушінің талаптары қазіргі ломбард саясатына сәйкес келмеген жағдайда, өтініш берушіге шағын несие беруден бас тартуға құқылы.

2.6. Микрокредитті ломбард 30 күннен аспайтын мерзімге 50 АЕК мөлшерінде қайтарымды және қайтарымды негізде береді. Клиенттің өтініші бойынша несиені 45 күнге дейін ұзартуға болады.

2.7. Бір жылға ұзарту мүмкіндігімен 30 күн мерзімге 8000 АЕК дейінгі шағын несие беруге болады.

3 тарау Микрокредит беру туралы шарт жасасу тәртібі (қауіпсіздік билеті)

3.1 Ломбард қызметкері Өтініш берушіні сыйақының төлеу шарттарымен, оның ішінде сыйақының мәнімен таныстырады; микрокредитті қайтару,

микрокредит алуға байланысты құқықтар мен міндеттерді, жауапкершілікті, сондай -ақ Клиент өз міндеттемелерін орындамаған жағдайда кепілге салынған мүліктен өндіріп алудың негізі мен тәртібін түсіндіреді.

3.2. Өтініш беруші келісім бергеннен кейін Ломбардқа келісімшарт жасауға қажетті құжаттар мен мәліметтерді ұсынады:

- Өтініш формасы - тіркелген жері мен тұрғылықты жері көрсетілген өтініш,
- Жеке куәлік (төлқұжат).

Сонымен бірге, Өтініш беруші өзі туралы ақпаратты несиелік бюроға және ішкі істер органдарына беруге, сондай -ақ Мемлекеттік клиникалық аурухана мен ПҚБ, ішкі істер органдарынан (қажет болған жағдайда) несиелік есепті алуға келіседі. ;

3.3. Өтініш берушіден келісімді және 3.2. Тармақта көрсетілген құжаттарды алғаннан кейін, Ломбард ҚР Азаматтық заңнамасы талаптары ескерілген келісім шартты (кепіл билет) және мәміленің жазбаша түрі мен мазмұнын (Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексінің 328 -бабы) дайындайды.

3.4. Сонымен қатар келесі міндетті шарттар қамтылады:

- 1) жалпы шарттар;
- 2) Қарыз алушының құқықтары (3.5 -тармақ);
- 3) Ломбардтың құқықтары (3.8 -тармақ);
- 4) Ломбард міндеттемелері (3.8 -тармақ);
- 5) Ломбард үшін шектеулер (3.8 -тармақ)
- 6) міндеттемелерді бұзғаны үшін тараптардың жауапкершілігі;
- 7) Шарттың талаптарын өзгерту тәртібі (кепіл билеті);

Келісімнің жалпы шарттары мыналарды қамтиды:

- 1) қорытынды жасалған күн;
- 2) Ломбардтың аты және Қарыз алушының тегі, аты және әкесінің аты (бар болса);
- 3) микрокредит сомасы, микрокредит бойынша артық төлеу сомасы, микрокредиттің мақсаты туралы ақпарат (бар болса), ал микрокредиттің толық құны туралы ақпарат (микрокредит бойынша артық төлеу сомасы, микрокредит пәні) шарттың бірінші бетінде көрсетіледі;
- 4) микрокредитті өтеу мерзімдері;

- 5) жылдық пайызбен сыйақы мөлшерлемесінің мөлшері немесе сыйақының құны, сондай -ақ жылдық тиімді сыйақы мөлшерлемесінің мөлшері (микрокредиттің нақты құны);
- 6) микрокредитті өтеу әдісі: бір реттік, қолма -қол - касса арқылы немесе электронды терминалдар арқылы, қолма -қолсыз әдіс кезінде - Ломбард банк шотының деректемелерін көрсете отырып;
- 7) осы ережеге сәйкес микрокредитті өтеу әдісі;
- 8) микрокредит бойынша берешекті өтеу тәртібі;
- 9) негізгі қарызды уақтылы өтемегені және сыйақы төлегені үшін тұрақсыздық айыбының (айыппұлдың, өсімпұлдың) есептеу тәртібі мен мөлшері;
- 10) қарыз алушының шарт бойынша міндеттемелерді орындауын қамтамасыз ету (бар болса);
- 11) қарыз алушы шарт бойынша міндеттемелерді орындамаған немесе тиісінше орындамаған жағдайда ұйым қабылдаған шаралар;
- 12) шарттың қолданылу мерзімі;
- 13) ұйымның пошталық және электрондық пошта мекенжайы туралы ақпарат, сондай-ақ оның ресми интернет-ресурсындағы мәліметтер (бар болса).

3.5. Келісімнің алғы шарттарының бірі - Ломбардтың міндеттемелері мен оның шектеулерін ашу, соған байланысты ережеде МҚҚ туралы заңнан үзінділер келтірілген.

Микроқаржы ұйымы міндетті:

- 1) орналасқан жері өзгерген немесе атауы өзгерген жағдайда бұл туралы уәкілетті органға, сондай -ақ қарыз алушыларға (өтініш берушілерге) тиісті ақпаратты екі баспа басылымында қазақ және орыс тілдерінде жариялау арқылы жазбаша түрде хабарлауға, микроқаржы ұйымының орналасқан жері бойынша, сондай -ақ қарыз алушының (өтініш берушінің) - жеке тұлғаның заңды мекенжайы бойынша және несие алушының (өтініш берушінің) - заңды тұлғаның орналасқан жері бойынша немесе әрбір қарыз алушыға (өтініш берушіге) өзгерістер енгізілген күннен бастап, күнтізбелік отыз күннен кешіктірмей жазбаша хабарлама жасауға;
- 2) микрокредит беру ережесінің көшірмесін қарыз алушының (өтініш берушінің) микроқаржы ұйымының қарауы мен танысуы үшін

қолжетімді жерде, оның ішінде микроқаржы ұйымының интернет - ресурсында орналастыруға;

- 3) өтініш берушіге микрокредитті алуға, жүргізуге және өтеуге (қайтаруға) байланысты төлемдер туралы толық және сенімді ақпарат беру;
- 4) қарыз алушыны (өтініш берушіні) микрокредит алуға байланысты құқықтары мен міндеттері туралы хабардар ету;
- 5) микрокредит беру құпиясын сақтау;
- 6) уәкілетті орган белгілеген пруденциалық нормативтерді және басқа міндетті стандарттар мен лимиттерді, оларды есептеу әдістемесін сақтауға;
- 7) Уәкілетті органмен келісім бойынша Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің нормативтік құқықтық актілерінде бекітілген есеп беру, тізбесі, піші-калыбы, ұсыну мерзімі мен тәртібі белгіленген қаржылық және өзге де есептерді Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкіне ұсынуға;
- 8) міндеттемені орындаудың өткізіп алынған мерзімі болған кезде, бірақ ол басталған күннен бастап күнтізбелік жиырма күннен кешіктірмей микроқаржы ұйымы микрокредит беру туралы шартта көзделген тәсілмен және мерзімдерде қарыз алушыны:
 - микрокредит беру туралы шарт бойынша міндеттемені орындау бойынша мерзімді өткізіп алудың туындағаны және хабарламада көрсетілген күнге мерзімі өткізіп алынған берешектің мөлшерін көрсете отырып, төлемдер енгізу қажеттігі;
 - микрокредит беру туралы шарт бойынша қарыз алушы - жеке тұлғаның микроқаржы ұйымына өтініш жасау құқығы;
 - қарыз алушының микрокредит беру туралы шарт бойынша өз міндеттемелерін орындамауының салдары туралы хабардар етуге міндетті.

Шартта хабарлама борышкерге шартта көзделген мынадай тәсілдердің бірімен жіберілсе, ол жеткізілді деп есептеледі:

- шартта көрсетілген электрондық пошта мекенжайына;
- шартта көрсетілген тұрғылықты жері бойынша оның жеткізілгені туралы хабарламасы бар тапсырыс хатпен, оның ішінде көрсетілген мекенжай бойынша тұратын кәмелетке толған отбасы мүшелерінің бірі алған;
- жеткізуді бекітуді қамтамасыз ететін басқа байланыс құралдарын пайдалану.

Микроқаржы ұйымы қарыз алушы - жеке тұлғаның өтінішін алған күннен кейін күнтізбелік он бес күн ішінде микрокредит беру туралы шарттың

талаптарына ұсынылған өзгерістерді қарайды және қарыз алушы - жеке тұлғаға:

- 1) микрокредит беру туралы шарттың талаптарына ұсынылған өзгерістермен келісетіні;
- 2) берешекті реттеу жөніндегі өзінің ұсыныстары;
- 3) бас тарту себептерінің уәжді негіздемесін көрсете отырып, микрокредит беру туралы шарттың талаптарын өзгертуден бас тартатыны туралы жазбаша нысанда не микрокредит беру туралы шартта көзделген тәсілмен хабарлайды;
- 9) уәкілетті орган анықтаған Қазақстан Республикасының заңнамасын бұзушылықтарды жою;
- 10) микрокредит беру туралы шарт бойынша құқықтарды (талаптарды) басқаға беру туралы шарт (бұдан әрі – басқаға беру шарты) жасалған кезде, микроқаржы ұйымы қарыз алушыны (немесе оның уәкілетті өкілін):

- басқаға беру шарты жасасылғанға дейін микрокредит беру туралы шарт бойынша құқықтардың (талаптардың) үшінші тұлғаға өту мүмкіндігі туралы, сондай-ақ осындай басқаға беруге байланысты қарыз алушының дербес деректерінің өңделетіні туралы микрокредит беру туралы шартта көзделген не Қазақстан Республикасының заңнамасына қайшы келмейтін тәсілмен хабардар етуге;

- микрокредит беру туралы шартта көзделген не Қазақстан Республикасының заңнамасына қайшы келмейтін тәсілмен, микрокредит беру туралы шарт бойынша құқықтардың (талаптардың) үшінші тұлғаға өтіп кеткені туралы, басқаға беру шарты жасалған күннен бастап күнтізбелік отыз күн ішінде, микрокредит беру туралы шарт бойынша одан әрі төлемдерді үшінші тұлғаға (өзіне микрокредит беру туралы шарт бойынша құқықтар (талаптар) берілген тұлғаның не микрокредит беру туралы шарт бойынша құқықтар (талаптар) сенімгерлік басқаруға берілген жағдайда – сервистік компанияның атауын, орналасқан жерін және банктік деректемелерін) жүзеге асыру қажеттілігін, микрокредит беру туралы шарт бойынша берілген құқықтардың (талаптардың) көлемін, микрокредит беру туралы шарт бойынша берешектің мөлшері мен құрылымын (негізгі борышты, сыйақыны, комиссияларды, тұрақсыздық айыбын (айыппұлды, өсімпұлды) және төленуге жататын басқа да сомаларды көрсете отырып, хабардар етуге.

Микроқаржы ұйымының құқығы жоқ:

- 1) Сыйақы мөлшерлемелерін (оларды төмендету жағдайларын қоспағанда) және (немесе) микрокредитті өтеу түрі мен әдісін біржақты өзгертуге;
- 2) қарыз алушыдан (өтініш берушіден) микрокредит үшін сыйақы мен тұрақсыздық айыппұлын (айыппұлды, өсімпұлды) қоспағанда, кез келген төлемді белгілеу және алу;
- 3) жеке тұлға болып табылатын, микроқаржы ұйымына микрокредит сомасын, тұрақсыздық айыбын (айыппұлды, өсімпұлды) және микрокредитті мерзімінен бұрын қайтарғаны үшін басқа да төлемдерді мерзімінен бұрын толық немесе ішінара қайтарған қарыз алушыдан талап ету;
- 4) кепілге қойылған заттарды пайдалану және пайдалану;
- 5) микрокредит беру шарты бойынша сыйақы уәкілетті органның нормативтік құқықтық актісінде белгіленген шекті мәннен аспауына;
- 6) микрокредит шарты бойынша микрокредит сомасын қайтару және (немесе) сыйақы төлеу міндеттемесін бұзғаны үшін тұрақсыздық айыбының (айыппұлдың, өсімпұлдың) мөлшерін әрбір кешіктірілген күн үшін орындалмаған міндеттеме сомасының 0,5 пайызынан астам мөлшерінде белгілеу;
- 7) келісімде шағын несие көлемін ұлғайтуға тыйым салынған;
- 8) қарыз алушы - жеке тұлғаның кәсіпкерлік қызметті жүзеге асыруға байланысты емес микрокредиті бойынша негізгі борыш және (немесе) сыйақы сомалары бойынша төлемдердің кез келгенін өтеу жөніндегі міндеттемені орындаудың мерзімін өткізіп алудың қатарынан күнтізбелік тоқсан күні өткен соң есепке жатқызылған сыйақыны, тұрақсыздық айыбын (айыппұлдарды, өсімпұлдарды) төлеуді талап етуге құқылы емес.

3.6. Қарыз алушының құқықтары

Қарыз алушының құқығы бар:

- 1) микрокредит беру ережелерімен, микрокредит беру үшін микроқаржы ұйымының тарифтерімен танысуға;
- 2) алынған микрокредитке микрокредит беру туралы келісім шартта белгіленген тәртіпке және шартқа сай билік етуге;
- 3) микрокредит беру туралы келісім бойынша берілген микрокредит сомасын ерте, толық немесе ішінара микроқаржы ұйымына қайтаруға;
- 4) келіспеушіліктерді реттеу үшін микрокредит беру туралы өзі жасасқан шарт бойынша құқықты (талап етуді) басқаға берген жағдайда банк омбудсманна жүгінуге құқылы;

5) Нағыз Заңда, Қазақстан Республикасының өзге де заңдарында және микрокредит беру туралы шартта белгіленген өзге де құқықтарды жүзеге асыруға құқылы;

6) Микрокредит беру туралы шарт бойынша міндеттемені орындау мерзімін өткізіп алу басталған күннен бастап күнтізбелік отыз күн ішінде қарыз алушы - жеке тұлға микроқаржы ұйымына баруға және (немесе) өзінің микрокредит беру туралы шарттың талаптарына, оның ішінде:

- сыйақы мөлшерлемесін не микрокредит беру туралы шарт бойынша сыйақы мәнін азайту жағына қарай өзгертуге;

- негізгі борыш және (немесе) сыйақы бойынша төлемді кейінге қалдыруға;

- берешекті өтеу әдісін немесе өтеу кезектілігін, оның ішінде негізгі борышты басым тәртіппен өтей отырып өзгертуге;

- микрокредит мерзімін өзгертуге;

- микрокредит бойынша мерзімі өткізіп алынған негізгі борышты және (немесе) сыйақыны кешіруге, тұрақсыздық айыбының (айыппұлдың, өсімпұлдың) күшін жоюға;

- микрокредит беру туралы шарт бойынша міндеттемені орындаудың орнына микроқаржы ұйымына кепілге қойылған мүлікті беру арқылы бас тарту төлемін ұсынуға.

Бұл ретте Қарыз алушы өз өтінішінде табыстың азаю себебін көрсетуге, сондай-ақ әлеуметтік және қаржылық жағдайды растайтын құжаттарды ұсынуға міндетті.

Қарыз алушы келесі жағдайларда шарт талаптарына өзгерістер енгізу туралы өтініш беруге құқылы:

- қарыз алушыны жұмыспен қамту органдарында жұмыссыз ретінде тіркеу;
- орташа айлық табыстың төмендеуіне әсер еткен қарыз алушының әлеуметтік мәртебесінің өзгеруі, атап айтқанда ХӘОТ-ға тағайындалуы, сондай-ақ бірге тұратын жақын туысының, зайыбының (зайыбының) ХӘОТ мәртебесін алуы;
- ауруға байланысты қарыз алушының уақытша еңбекке жарамсыздығы (3 айдан астам);
- бала күтіміне байланысты демалысқа шыққан қарыз алушы;
- қарыз алушыны мерзімді әскери қызметке шақыру;
- қарыз алушының жақын туыстарының, жұбайының (зайыбының) ауруына (әлеуметтік маңызы бар аурулар қатарынан) немесе қайтыс болуына байланысты отбасылық жағдайлар;
- қарыз алушыға материалдық залал келтірген жағдайлар (ұрлық, өрт және т.б.).

7) қарыз алушы – жеке тұлға ломбардтың шешімін алған күннен бастап күнтізбелік он бес күн ішінде, немесе шарт талаптарын өзгерту туралы өзара қолайлы шешімге қол жеткізілмеген жағдайда ломбардты бір мезгілде хабардар ете отырып, уәкілетті органға жүгінуге.

3.7. Шарт қазақ немесе орыс тілінде және екі данада, тараптардың әрқайсысына бір-бір данадан жасалады.

Келісім екіжақты қол қойылғаннан кейін және Ломбард мөрімен бекітілген соң барып қол қойылған деп есептеледі.

3.8. Шартқа қосымшалар немесе қосымша келісімдер, егер олар бар болса, 3.3-тармақта көрсетілгендей жүзеге асырылады және шарттың ажырамас бөлігі болып саналады.

3.9. Қарыз алушы тарапынан шартқа қол қою қарыз алушының өзінің ізгі ниеті ғана болып табылады, Ломбард тарапынан қол қою мақсатында ешқандай қысым көрсетілмейді.

Ломбард МҚК, МБ туралы заңда және "микрокредит беру туралы шарт жасасу тәртібін, оның ішінде микрокредит беру туралы шарттың мазмұнына, міндетті талаптарын ресімдеуге қойылатын талаптарды, микрокредитті өтеу кестесінің нысанын бекіту туралы "Ұлттық Банктің қаулысына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы"ҰБ Басқармасының 2021.07.16 №83 Қаулысында жазылған барлық талаптарды сақтайды.

3.10. Шартқа қол қойылғаннан кейін ақша төленеді.

3.11. Клиент микрокредитті толық өтегенге дейін кепіл билетін (шартты) сақтауға міндетті.

3.12. Кепіл билеті жоғалған жағдайда ломбард жеке басын куәландыратын құжаттың түпнұсқасын көрсеткен жағдайда қарыз алушының жазбаша өтініші бойынша телнұсқа беруді жүзеге асырады. Қарау мерзімі және телнұсқа беру ломбардтың атқарушы органының актісімен белгіленеді және бекітіледі.

4 тарау. Микрокредит берудің шекті сомалары мен мерзімдері

4.1. Бір кепіл билеті бойынша 50 (елу) айлық есептік көрсеткіштен аспайтын мөлшерде микрокредиттер берудің ең ұзақ мерзімі ұзарту мүмкіндігімен 30 күнтізбелік күнді құрайды. 45 (қырық бес) күнтізбелік күнге дейінгі мерзімге берілген микрокредит беру туралы шарт бойынша сомасы 50 (елу) айлық есептік көрсеткіштен аспайтын міндеттемені орындау кешіктірілген жағдайда, қарыз алушының өтініші бойынша Ломбард ұсынған шарттарды жақсарту бойынша микрокредит беру туралы шарттың мерзімін ұзарту арқылы төлемді кейінге қалдыру міндетті болып табылады. Бұл ретте Кепіл

билетінің қолданылу мерзімі ұзартылатын жалпы кезең күнтізбелік қырық бес күннен аспауға тиіс.

4.2. Ломбардтың жеке тұлғаларға жеке пайдалануға арналған бір кепіл билеті (шарт) бойынша жылжымалы мүлікті кепілге қою арқылы микрокредиттер беру жөніндегі қызметі тиісті қаржы жылына арналған республикалық бюджет туралы заңда белгіленген айлық есептік көрсеткіштің сегіз мың еселенген мөлшерінен аспайтын мөлшерде бір жылға дейінгі ең жоғары мерзіммен шектеледі.

4.3. Ломбард микрокредиттің екі түрін мақұлдады:

- 50 АЕК -ке дейінгі бірінші келісім, 30 күнге, ұзарту құқығымен.
- 50 АЕК -тен асатын екінші келісім 30 күн мерзімге, 6 айға ұзарту құқығымен, бірақ одан көп емес.

4.4. Өтініш беруші, кейіннен қарыз алушы кепілдік шегінде микрокредит түрін дербес таңдайды.

5 тарау. Берілетін микрокредиттер бойынша сыйақы мөлшерлемелерінің шекті шамасы

5.1. Мөлшері ағымдағы қаржы жылына белгіленген 50 (елу) айлық есептік көрсеткіштен аспайтын, 45 (қырық бес) күнтізбелік күнге дейінгі мерзімге берілетін микрокредиттер бойынша сыйақының шекті мөлшерлемесі берілген микрокредит сомасының 20% - ынан (жиырма пайызынан) аспайды.

5.2. Сыйақы мен тұрақсыздық айыбының (айыппұлдың, өсімпұлдың) сомасын қоса алғанда, ағымдағы қаржы жылына белгіленген 50 (елу) айлық есептік көрсеткіштен аспайтын, 45 (қырық бес) күнтізбелік күнге дейінгі мерзімге жасалған кепіл билеті бойынша барлық төлемдер жиынтығында кепіл билеті қолданылуының бүкіл кезеңі үшін берілген микрокредит сомасының жартысынан аспауға тиіс.

5.3. Мөлшері ағымдағы қаржы жылына белгіленген 50 (елу) айлық есептік көрсеткіштен асатын, 1 (бір) күнтізбелік жылға дейінгі мерзімге Берілетін микрокредиттер бойынша сыйақының шекті мөлшерлемесі ЖТСМ 56 (елу алты) % - дан аспайды.

5.4. Ломбард микрокредит бойынша сыйақы мөлшері туралы ақпаратты камтитын жарнаманы таратқан және (немесе) орналастырған кезде жылдық тиімді сыйақы мөлшерлемесін міндетті түрде көрсетеді.

5.5. Микрокредит беруге және оған қызмет көрсетуге байланысты жасалған, шарт, сыйақы мөлшерлемесінің өзгеруі және (немесе) жаңа комиссиялар мен

өзге де төлемдерді өзгерту немесе енгізу күніне жылдық тиімді сыйақы мөлшерлемесі осы тармақта бекітілген шекті мөлшерден аспауға тиіс.

5.6. Микрокредит беру, қызмет көрсету және өтеу (қайтару) үшін Ломбардка төленуге жататын комиссиялық және өзге де төлемдер болған кезде сыйақыны қамтитын қарыз алушының шығыстарын ескере отырып есептелетін, микрокредит бойынша дұрыс, жылдық, тиімді, салыстырмалы есептелетін сыйақы мөлшерлемесі жылдық тиімді сыйақы мөлшерлемесі болып табылады.

Микрокредит бойынша жылдық тиімді сыйақы мөлшерлемесінің мөлшері оның шекті мөлшерінен аспауға тиіс.

5.7. Қарыз алушының ақшалай міндеттемелері сомасының (мөлшерінің) және (немесе) оларды төлеу мерзімінің өзгеруіне әкеп соғатын Шарттың (кепілдік билеттің) талаптары өзгерген кезде жылдық тиімді сыйақы мөлшерлемесінің нақтыланған мәнін есептеу микрокредит беру туралы шарттың қолданылу мерзімі басталғаннан бастап қарыз алушы жүргізген микрокредит бойынша төлемдерді есепке алмағанда, талаптар өзгертін күнге берешектің қалдығы, микрокредитті өтеудің қалған мерзімі негізге алына отырып жүргізіледі.

6 тарау. Берілген микрокредиттер бойынша сыйақы төлеу тәртібі

6.1. Микрокредитті пайдаланғаны үшін микрокредитті пайдаланудың нақты күндері үшін сыйақы төленеді.

6.2. Микрокредитті өтеу әдісі: микрокредит мерзімінің соңындағы біржолғы төлем.

6.3. 50 АЕК-ке дейінгі және 50 АЕК-тен жоғары кепіл билеттерінде жылдық пайызбен сыйақы мөлшерлемесінің мөлшері немесе сыйақы мәні көрсетіледі.

Сыйақы мәні деп кепілдік билеттің барлық қолданылу кезеңі үшін белгіленетін сыйақы мөлшерлемесі түсініледі.

Микрокредитті пайдаланғаны үшін сыйақы төлеу кепіл билетіне қоса берілетін өтеу кестесіне сәйкес жүзеге асырылады. Егер микрокредитті өтеу біржолғы төлеммен микрокредит мерзімінің соңында жүзеге асырылған жағдайда, кесте берілмейді.

6.4. 50 АЕК дейінгі шарт бойынша сыйақы берілген микрокредит сомасының 20% сомасындағы шекті мәннен аспайды.

Микрокредит нысанасын қоспағанда, қарыз алушының микрокредит беру туралы шарт бойынша барлық төлемдері, микрокредит беру туралы шартта көзделген сыйақы мен тұрақсыздық айыбының (айыппұлдың, өсімпұлдың) сомасын қоса алғанда, жиынтығында микрокредит беру туралы шарт

қолданылатын бүкіл кезеңде берілген микрокредит сомасының жартысынан аспауға тиіс.

Тараптардың келісімі бойынша қолданыстағы немесе жақсарту талаптарында микрокредит беру туралы шарттың қолданылу мерзімі ұзартылуы мүмкін.

6.5. Есептелген сыйақылар толық өтелген жағдайда, қарыз алушының ауызша өтініші негізінде микрокредитті ішінара, мерзімінен бұрын өтеуге жол беріледі. Бұл ретте микрокредитті одан әрі пайдаланғаны үшін сыйақы кепілдік билет негізінде есептеледі.

6.6. Қарыз алушының берешегі болған кезде Қарыз алушының микрокредит бойынша міндеттемелерін орындау үшін жеткіліксіз болған кезде Қарыз алушы жүргізген төлемнің сомасы Қарыз алушының берешегін өтеу мақсатында мынадай кезектілікте ескеріледі:

- 1) ломбардтың қарыз алушының берешегін соттан тыс және сот тәртібімен өндіріп алу жөніндегі шығыстары;
- 2) тұрақсыздық айыбы (айыппұл, өсімпұл);
- 3) сыйақы бойынша берешек;
- 4) негізгі борыш бойынша берешек.

7 тарау. Ломбард қабылдайтын қамтамасыз етуге қойылатын талаптар

7.1. Кепіл мүлікке меншік құқығы қарыз алушының ауызша өтініші бойынша белгіленеді.

7.2. Қарыз алушының микрокредитті өтеу және сыйақы төлеу жөніндегі міндеттемелерін орындауын қамтамасыз ету ретінде Ломбард мынадай кепілдік мүлікті: - зергерлік бұйымдарды және сынамасы 375-тен 750-ге дейінгі бағалы металдардың сынықтарын қабылдауға құқылы.

7.3. Қарыз алушы шарт бойынша міндеттемелердің орындалуын қамтамасыз ету ретінде үшінші тұлғалардың заңды талаптарынан бос мүлікті ұсынады.

Кепіл затын бағалауды тараптардың келісімі бойынша оның өтімділігін ескере отырып, ломбардтың қызметкері жүргізеді және Клиент бағалаумен келіскен жағдайда микрокредит беріледі.

7.4. Бағалы металдардан жасалған зергерлік бұйымдар мен сынықтарды бағалау Ломбард бекіткен тарифке сәйкес бағалы металдардан жасалған бұйымдар мен сынықтардың санатына байланысты 1 грамм үшін жүргізіледі.

Тарифтер ломбардтың атқарушы органының актісімен белгіленеді және бекітіледі.

Кепіл беруші сынақтан және тексеруден бас тартқан жағдайда, осы зергерлік бұйым немесе бағалы металдардан жасалған сынықтар кепіл ретінде қабылданбайды.

7.5. Ломбард қызметкерлерінің қарап-тексеру, бағалау, консультациялар жөніндегі іс-әрекеттері тегін болып табылады және шарт жасасу және микрокредит беру үшін негіз болып табылмайды.

7.6. Кепіл мүлкін алған кезде Ломбард қызметкері қарыз алушының қатысуымен оған мөр басады және / немесе пломба салады. Ломбард қарыз алушыға кепіл мүлкінің мөрленгеніне және/немесе пломбаланғанына көз жеткізу мүмкіндігін қамтамасыз етеді.

8 тарау. Берілетін микрокредиттер бойынша жылдық тиімді сыйақы мөлшерлемесін есептеу қағидалары

8.1. 8 000 АЕК-ке дейінгі микрокредиттер үшін Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Басқармасының 2012 жылғы 24 желтоқсандағы қаулысымен жылдық 56% - дан аспайтын мөлшерде ЖТСМ-нің шекті мөлшерлемесі бекітілді.

8.2. Ұлттық Банктің Басқармасы 2019 жылғы 26 қараша № 208. "Берілетін микрокредиттер бойынша жылдық тиімді сыйақы мөлшерлемесін есептеу қағидаларын" бекітті.

Сыйақының жылдық тиімді мөлшерлемесі деп реттеушінің қағидаларына сәйкес есептелетін микрокредит бойынша дұрыс, жылдық, тиімді, салыстырмалы есептеудегі сыйақы мөлшерлемесі түсініледі.

Берілетін микрокредиттер бойынша жылдық тиімді сыйақы мөлшерлемесі мынадай формула бойынша есептеледі:

$$\sum_{j=1}^n \frac{S_j}{(1 + APR)^{t_j/365}} = \sum_{i=1}^m \frac{P_i}{(1 + APR)^{t_i/365}}$$

Мұнда:

n-қарыз алушыға соңғы төлемнің реттік нөмірі;

j-қарыз алушыға төлемнің реттік нөмірі;

S_j-қарыз алушыға J-төлем сомасы;

APR - жылдық тиімді сыйақы мөлшерлемесі;

t_j-микрокредит берілген күннен бастап қарыз алушыға j-той төлемі сәтіне дейінгі уақыт кезеңі (күнмен);

m-қарыз алушының соңғы төлемінің реттік нөмірі;

i-қарыз алушы төлемінің реттік нөмірі;

Pi-қарыз алушының I-ші төлемінің сомасы;

ti-микрокредит берілген күннен бастап қарыз алушының i-ші төлем сәтіне дейінгі уақыт кезеңі (күндермен).

8.3. Егер сыйақының жылдық тиімді мөлшерлемесін есептеу кезінде алынған санның оннан астам белгісі болса, ол былайша оныншы үлестерге дейін дөңгелектеуге жатады:

- 1) Егер жүзінші үлес 5-тен үлкен немесе оған тең болса, оныншы үлес 1-ге артады, одан кейінгі барлық белгілер алынып тасталады;
- 2) Егер жүзінші үлес 5-тен аз болса, оныншы үлес өзгеріссіз қалады, одан кейінгі барлық белгілер алынып тасталады.

8.4. Микрокредит бойынша жылдық тиімді сыйақы мөлшерлемесінің есебіне қарыз алушының негізгі борышты және (немесе) сыйақыны төлеу бойынша микрокредит беру туралы шарттың талаптарын сақтамауына байланысты туындаған төлемдерін (өсімпұлды, айыппұлды) қоспағанда, Қарыз алушының барлық төлемдері енгізіледі.

8.5. Қарыз алушылардың микроқаржы ұйымдарына жүргізген төлемдері және микроқаржы ұйымдарының қарыз алушыларға төлемдері олардың нақты төлемдері күніне жылдық тиімді сыйақы мөлшерлемесін есептеу мақсатында, болашақта - төлемдер кестесі бойынша ескеріледі.

Микроқаржы ұйымдары микрокредит беру туралы шартта жылдық тиімді сыйақы мөлшерлемесін көрсетеді.

8.6. Жылдық тиімді сыйақы мөлшерлемесін есептеу:

- 1) микрокредит беру туралы шартты, микрокредит беру туралы шартқа қосымша келісімдерді жасасу күніне;
- 2) Қарыз алушының ауызша немесе жазбаша талабы бойынша;
- 3) микрокредит беру туралы шартқа қарыз алушының ақшалай міндеттемелерінің сомасын (мөлшерін) және (немесе) оларды төлеу мерзімін өзгертуге әкеп соғатын өзгерістер мен толықтырулар енгізілген жағдайда.

8.7. Қарыз алушының ақшалай міндеттемелері сомасының (мөлшерінің) және (немесе) оларды төлеу мерзімінің өзгеруіне әкеп соғатын микрокредит беру туралы шарттың талаптары өзгерген кезде жылдық тиімді сыйақы мөлшерлемесінің нақтыланған мәнін есептеу микрокредит беру туралы шарттың қолданылу мерзімі басталғаннан бастап қарыз алушы жүргізген микрокредит бойынша төлемдерді есепке алмағанда, талаптар өзгеретін

күнге берешектің қалдығы, микрокредитті өтеудің қалған мерзімі негізге алына отырып жүргізіледі.

8.8. Микрокредит беру туралы шарт бойынша құқықтарды (талаптарды) басқаға беру кезінде сыйақының жылдық тиімді мөлшерлемесін есептеуді микрокредит беру туралы шарт бойынша құқықтар (талаптар) берілген үшінші тұлға жүргізеді.

9. Микрокредит берудің өзге шарттары

9.1. Осы Қағидалардың көшірмесі ломбард қарыз алушысының (өтініш берушінің) көруі және танысуы үшін қолжетімді орында, оның ішінде ломбардтың интернет-ресурсында орналастырылады www.lombard-baibol.kz

9.2. Қарыз алушы Шарт бойынша міндеттемелерін орындамаған не тиісінше орындамаған кезде ломбард шартта соттан тыс тәртіппен көрсетілген кепілді күту мерзімі өткеннен кейін, сауда-саттық өткізбей, кепіл нысанасын кепілдік берілген күту мерзімі өткеннен кейін және қарыз алушы мен ломбардтың келісінде айқындалған және қол қойылған кепіл билетінде көрсетілген кепіл нысанасының бағасына сәйкес өз меншігіне айналдырады.

Қарыз алушы кепіл билетіне қол қоя отырып, Қарыз алушы мен ломбардтың келісінде айқындалған және олар қол қойған кепіл билетінде көрсетілген кепіл нысанасының бағасына сәйкес сауда-саттық өткізбей, ломбардтың кепіл нысанасын соттан тыс тәртіппен меншігіне айналдыруына өзінің келісін білдіреді.

9.3. Микрокредит және Қарыз алушы туралы ақпарат қарыз алушының қол қою кезінде кепіл билетінде көрсетілген жазбаша келісімдері негізінде кредиттік бюроға ұсынылады.

9.4. Осы Ережелерге тиісті өзгерістер (толықтырулар) енгізілген күнге дейін Қарыз алушы Ломбардпен жасасқан кепілдік билеттерге (шарттарға) қолданылмайтын өзгерістер мен толықтырулар енгізілуі мүмкін.

9.5. Қарыз алушы кепіл билетіне қол қоя отырып, ломбардқа өзінің дербес деректерін қағаз және электрондық тасығыштарда жинауға және өңдеуге өзінің келісін береді.

9.6. Қарыз алушы кепіл билетіне қол қоя отырып, осы Ережелердегі шарттармен келіседі.

9.7. Осы Ереже ломбардтың уәкілетті органы — жалғыз қатысушы оны бекіткен күннен бастап қолданысқа енгізіледі.

